

NERP

Severna Makedonija odlučila je da sve velike postrojenja za sagorevanje budu deo Nacionalnog plana za smanjenje emisija, NERP. Nakon što je nacrt Plana dostavljen Energetskoj zajednici, u oktobru 2016. godine, Sekretarijat je dao svoju ocenu, potvrđujući da je izrađen u skladu sa važećim pravnim okvirom Energetske zajednice.

U aprilu 2017. godine Vlada Severne Makedonije je usvojila NERP i uključila komentare Sekretarijata. Međutim, ova Odluka Vlade nije objavljena u Službenom glasniku ili na veb sajtu Vlade. Severna Makedonija nije sprovela javne konsultacije ili stratešku procenu životne sredine.

Prema NERP-u, plan je pripremljen samo kao način ispunjenja obaveza u skladu sa LCPD i Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice D/2013/05/MCEn.

Kontinuirano praćenje

I REK Bitolj i REK Oslomej, dve termoelektrane na lignit, trebale bi imati kontinuirani monitoring emisija SO₂, NO_x i prašine.

Međutim, kako je navodeno u saopštenju predstavnika Ministarstva pri Energetskoj zajednici na sastanku Radne grupe za zaštitu životne sredine 25. aprila 2019. godine, vrše se samo periodična jednomesečna merenja. To bi takođe bio uslov u IPPC dozvolama elektrana, ali ova postrojenja ih jos uvek nemaju.

Od ostalih velikih postrojenja za sagorevanje uključenih u NERP, tri trenutno ne rade, od kojih dva koriste prirodni gas kao gorivo i potrebno im je samo operam za kontinuirani monitoring NO_x koju već poseduju.

Usklađenost sa graničnim vrednostima u 2018. godini

Od tri zagađivača koje reguliše LCPD, samo emisije NO_x su bile u okviru gornje granice u 2018. godini.

Emisije SO₂ su najveći problem. Ukupne emisije u 2018. godini iznosile su 53.855 tona, što je 3,4 puta viša od gornje granice od 15,855 tona. To je takođe značajno više od 44.267 tona, koliko se iznosile emisije u 2014. godini, korišćene kao referentna vrednost za NERP, uključujući i tri postrojenja koja nisu bila u funkciji u 2018. godini.

Najveći doprinos emisijama SO₂ imaju blokovi REK Bitolj, B1 + B2 i B3, sa 34.234, odnosno 18.589 tona. Kao što se vidi, blok B3 samostalno probija nacionalni plafon SO₂.

REK Oslomej, sa 1.031 tonom, nalazi se unutar individualnog plafona zahvaljujući malom broju radnih sati.

Dve gasne toplane imaju niske emisije SO₂.

Ukupne emisije prašine u 2018. godini bile su dvostruko veće od gornje granice - 3.586 tona

u odnosu na 1.738 tona. REK Bitolj i ovde ima najveći doprinos emisijama. Doprinos B1 + B2 iznosi 2.582 tone prašine, u poređenju sa individualnim plafonom od 823 tone.

Plafon B3 je 357 tona, a realni doprinos 888 tona prašine. Emisije REK Oslomej iznose 115 tona. Doprinos gasnih postrojenja je zanemarljiv.

Emisije NO_x su značajno niže od gornjih plafona, uglavnom zavaljujući investicijama u REK Bitolj. Ukupne emisije iznosile su 4.708 tona, što je 3,3 puta manje od gornje granice - 15.505 tona.

Tekuće investicije

Jedino značajno ulaganje najvećeg zagađivača u Severnoj Makedoniji, REK Bitolj, realizovano je tokom 2012-2013. godine - pre usvajanja NERP-a. Tada su preuređeni kotlovi B2 i B3, kako bi emisije NO_x bile u skladu sa zahtevima LCPD.

Tender za rekonstrukciju i modernizaciju elektrostatičkog filtera u REK Bitolj najavljan je više puta u poslednjih deset godina, i konačno je objavljen u martu 2019. godine. Međutim, zbog nepravilnosti u postupku nabavke, tender je poništen i ceo postupak je vraćen na početak.

Jedinica za odsumporavanje REK Bitolj još uvek je u fazi studije izvodljivosti i verovatno neće biti završena pre 2025. godine.

REK Oslomej se uglavnom koristi kao rezervna jedinica i ovde nije bilo značajnijih investicija u poslednje dve decenije.

izvor: bankwatch.org